

Årsberetning 2024

Foto: Kathryn Knutsen

Flakstad kommune

1. Innledning

Årsberetningen er en redegjørelse fra rådmannen som presenterer og analyserer kommunens utvikling, spesielt de faktorer som påvirker resultatet og finansiell stilling. Fremstillingen skal hjelpe leserne til å kunne vurdere kommunens historiske og fremtidige utvikling. Årsberetningen er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet, og er hjemlet i kommunelovens § 14-7.

Årsregnskapet skal være avlagt innen 22. februar i året etter regnskapsåret, og årsberetningen skal avlegges innen 31. mars samme år. Regnskapet til Flakstad kommune ble avlagt etter frist den 01.03.25.

Regnskapet består av driftsregnskapet, investeringsregnskapet, balanseregnskapet, obligatoriske oppstillinger og noteopplysninger. Årsberetningen skal avleveres av rådmannen og vedtas av kommunestyret selv, senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

2. Statlige styringssignaler og utvikling i rammebetingelser

Flyktninger

Det forventes at kommunene bidrar i dugnaden med å ta imot og bosette flyktninger både fra Ukraina som følge av krigen, men det er også flyktninger fra andre deler av verden som kommer til Norge.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det er økt fokus fra sentralt hold på samfunnssikkerhet og beredskap. Det er forventninger til kommunen om å planlegge for andre scenarioer enn det vi har vært opptatt av de senere årene. Totalforsvaret, samspillet med forsvar, beredskapsetater og det sivile samfunn som kommunen representerer, er i fokus.

Bærekraft

Det forventes at kommunene tar inn over seg FN's bærekraftsmål i planleggingen. Det gjelder alle tre dimensjonene: Klima og miljø, sosial bærekraft og økonomisk bærekraft.

Overordnede planer

Det er krav om at kommunene skal behandle planstrategi og overordnede planer, som kommuneplanens samfunnsdel og arealplan. Flakstad kommune vedtok planstrategi i 2024.

3. Forhold av betydning for økonomisk utvikling

Folketall

De forhold som har størst betydning for kommunens inntekter er folketallsutviklingen. Kommunens økonomi bestemmes i hovedsak av statlige overføringer knyttet til folketall og befolknings-sammensetning.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

I 2024 gikk innbyggertallet i kommunen opp med 37, og innbyggertallet pr. 31.12.24 var 1266. Dette er en oppgang på 3,01 %. Dette er den største økningen blant kommunene i Lofoten. Røst, Værøy og Vestvågøy har en nedgang i folketallet, mens Vågan har en oppgang på 0,8 % og Moskenes 1,57 %.

Endring i folketallet i 2024 fremkommer slik:

▪ Innbyggertall 01.01.	1229
▪ Fødte	7
▪ Døde	-18
▪ Innflyttinger	121
▪ Utflyttinger	- 73
Innbyggertall 31.12.	1266

Med utgangspunkt i innbyggerne og deres behov, skal infrastruktur utvikles og tjenestetilbudet dimensjoneres, samtidig som kommunens faktiske inntekter er knyttet til innbyggerne gjennom inntektssystemets kriterier og skatteevnen til de samme innbyggerne. Folketallet har økt de 3 siste årene, og det er positivt.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i folketallet i Flakstad kommune fra 31.12.2020 til 31.12.24.

År	2024	2023	2022	2021	2020
0 - 5 år	61	56	57	54	52
6 - 15 år	107	103	103	105	114
16 - 66 år	805	778	756	756	761
67 år og eldre	293	292	304	301	311
Totalt	1266	1229	1220	1216	1238

(SSB)

Folketallet har en positiv utvikling, og fra 2020 til 2024 er folketallet økt med 28 innbyggere. I 2024 økte det med 37 personer, og det øker i alle aldersgruppene ovenfor, men minst i 67 år og eldre. Flyktninger fra Ukraina er grunnen til befolkningstilveksten, og i 2024 tok vi mot 45 flyktninger. Uten flyktningene hadde folketallet gått ned.

Flakstad kommunes største utfordring er å sikre et stabilt folketall med vekst, samt sikre tilgangen til kvalifisert arbeidskraft, og vi trenger flere unge mennesker i produktiv alder.

Premieavvik

Flakstad kommune har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK), som sikrer tariffestet pensjon for de ansatte.

Premieavvik er definert som differansen mellom innbetalt pensjonspremie til pensjonskassene fratrasket pensjonskassenes pensjonskostnad (utbetaling til pensjonærene). Dersom betalt pensjonspremie overstiger pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik, som inntektsføres i sin helhet det året det oppstår. Dette akkumulerte premieavviket skal imidlertid utgiftsføres (evt. inntektsføres) med like deler over 7 år. Premieavviket som oppsto i perioden 2012 – 2013 skal utgifts- eller inntektsføres over 10 år.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

I 2024 har vi utgiftsført et premieavvik (eks. arbeidsgiveravgift) på kr. 1 984 099,-, og vi har utgiftsført akkumulert premieavvik med kr. 5 545 068,- (fra tidligere år), en netto utgift på kr. 7 529 167,-.

Akkumulert premieavvik (KLP og SPK) pr. 31.12.24 er kr. 21 706 082,- som skal utgiftsføres, og dette legger et press på likviditeten vår.

Pr. 31.12.24 står det ca. 9 mill.kr. på premiefond, og det kan kun brukes til betaling av pensjonspremie.

Renter

Renten er også en avgjørende faktor for Flakstad kommune. I 2024 har det ikke vært endring av styringsrenta, selv om rentemarkedet hadde høye forventinger til det på slutten av 2023.

8,72 % av driftsinntektene bindes opp til kapitalutgifter (renter og avdrag) i 2024 – ca. 17,1 mill.kr (uten startlån). Det er ca. 1,5 mill.kr. mer enn i 2023, men prosenten øker ikke da driftsinntektene har økt. I tillegg er det innbetalt ekstraordinært avdrag på et lån i Kommunalbanken med 3 mill.kr., som er ført i investeringsregnskapet.

Andre kommunale utfordringer

- Kommunen har et vedvarende press på helse- og omsorgstjenestene. Kommunen mangler heldøgns bemannede omsorgsboliger, og dette legger stort press på hjemmetjenesten. Flakstad kommune er i startgropen på å ta i bruk nye løsninger som velferdsteknologi.
- Kommunen er en turistkommune, og mange kjøper opp boliger for å leie ut. Dette gjør markedet for unge nye etablerere vanskelig, og kommunen må jobbe proaktivt for å legge til rette lånefinansiering til nyetablerere, utvikle boligtomter og legge til rette for næringsområder. Dette kan være krevende spesielt med tanke på infrastruktur – vei, vann og avløp.
- Flakstad kommune har en bygningsmasse som er preget av forfall over flere år, noe som krever større investeringer/økte vedlikeholdsutgifter i årene fremover.
- Flakstad kommune har bosatt mange flyktninger over flere år, og dette har medført «kunstig» høye inntekter. Når introduksjonsperioden er ferdig bør alle komme i arbeid, ellers vil det bli store belastninger på NAV og tilskudd livsopphold. Dersom krigen i Ukraina avsluttes, vil flyktningene flytte tilbake, og det vil bli en stor reduksjon i folketallet og inntektene.
- Flakstad kommune må ha høy styringsfart og omstillingsvilje, både politisk og administrativt, dersom kommunen skal unngå å komme på ROBEK. Driftsbudsjettet forutsetter bruk av disposisjonsfondet for å komme i balanse, og det anbefales ikke – usunn økonomi.
- Stabilt folketall med vekst, samt sikre tilgangen til kvalifisert arbeidskraft. I tillegg trenger vi flere unge mennesker i produktiv alder.

4. Økonomisk utvikling

Handlingsregler

I følge kommunelovens § 14-2 skal kommunestyret vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Begrunnelsen for dette er å framheve kommunestyrets ansvar for en langsiktig økonomiforvaltning.

Kommunestyret vedtok 18.06.24 handlingsregler som det skal styres etter og rapporteres på.

Flakstad kommune har følgende handlingsregler:

- Netto driftsresultat skal minst være 2 % av kommunens brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfondet skal tilsvare minimum 10 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregel	Mål	Status 2024	Status 2023	Status 2022	Status 2021
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2 %	-4,2 %	-2,3 %	-2,5 %	-4,3 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	10 %	5,0 %	9,8 %	13,6 %	14,7 %

I 2024 er ingen av handlingsreglene nådd. De ulike handlingsreglene kommenteres i analysene som følger.

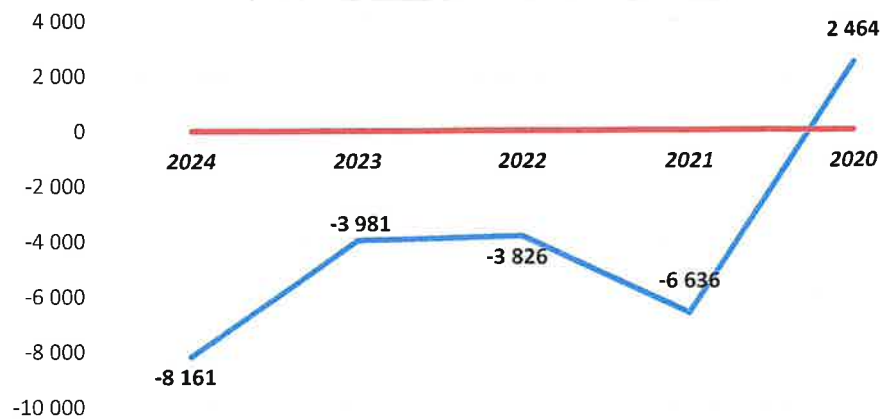
Netto driftsresultat

Oversikten viser netto driftsresultat i % av driftsinntektene de siste 5 år. Over tid vil det være en forutsetning at de løpende driftsinntektene er tilstrekkelig til å dekke de løpende driftsutgiftene og forhindre at kommunens verdier forvitrer (generasjonsprinsippet). Et driftsoverskudd vil også kunne finansiere investeringer og dermed redusere behov for låneopptak.

	2024	2023	2022	2021	2020
Netto driftsresultat	-8 161	-3 981	-3 826	-6 636	2 464
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	- 4,2 %	- 2,3 %	- 2,5 %	- 4,3 %	1,9 %

Kommunestyret har vedtatt at Flakstad kommune skal ha et netto driftsresultat som er minst 2 % av brutto driftsinntekter, og dette måltallet var - 4,2 % i 2024. Det er - 1,9 % lavere enn i 2023, og 6,2 % lavere enn handlingsregelen. Årsaken til dette er at Flakstad kommune har for høye driftsutgifter i forhold til driftsinntektene, og det gjør at man bruker av disposisjonsfondet for å komme i balanse.

Netto driftsresultat 2020 -2024

Tall i 1000 kr.

Som man ser av diagram ovenfor, så har netto driftsresultat gått en vei fra 2021 – 2024, og det er nedover. Utgiftene øker mer enn inntektene, og det selv om man har tatt imot mange flyktninger, og dermed har økt driftsinntektene mye. Det bør iverksettes omstillinger, slik at man slipper å bruke disposisjonsfondet for å komme i balanse. Disposisjonsfondet tømmes fort.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er midler som kommunen fritt kan disponere både til drifts- og investeringsformål.

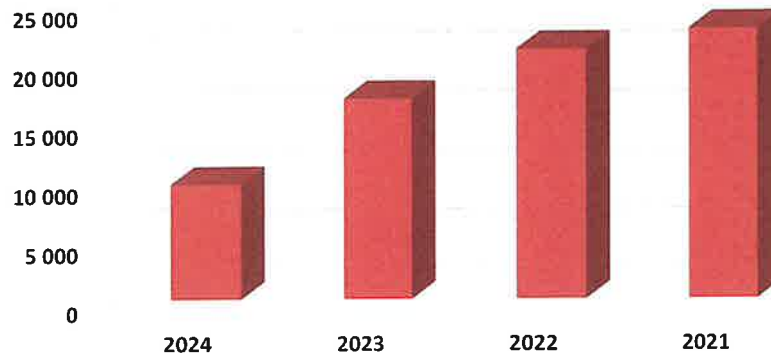
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene sier noe om hvilket handlingsrom kommunen har. For å kunne takle uforutsette hendelser er det viktig at kommunen har en viss reserve i form av disposisjonsfond. Disposisjonsfondet kan også brukes om egenandel i ulike prosjekter og egenandel investeringer.

	2024	2023	2022	2021	2020
I % av brutto dr.inntekt	5,0 %	9,8 %	13,6 %	14,7 %	18,7 %
Disposisjonsfond	9 765	16 995	21 160	22 866	28 392

Kommunestyret har vedtatt at Flakstad kommune skal ha et disposisjonsfond som er minst 10 % av brutto driftsinntekter, og pr. 31.12.24 var det bare 5 %. Utviklingen er svært negativ, og i 2024 måtte vi bruke ca. 7,2 mill.kr. av disposisjonsfondet for å komme i balanse, og det var ca. 1,5 mill.kr mer enn budsjettet. De siste 3 årene er det brukt 13 mill.kr. av disposisjonsfondet for å få balanse i driftsregnskapet.

Fra 2020 skal mer-/mindreforbruk føres mot disposisjonsfond før regnskapet avsluttet, jfr. ny regnskapsforskrift. Det vil derfor ikke lengre være noe merforbruk som kommunestyret skal finne dekning for (forutsatt at det er tilstrekkelig midler på disposisjonsfondet) eller mindreforbruk som kommunestyret skal disponere.

Disposisjonsfond 2020 - 2024

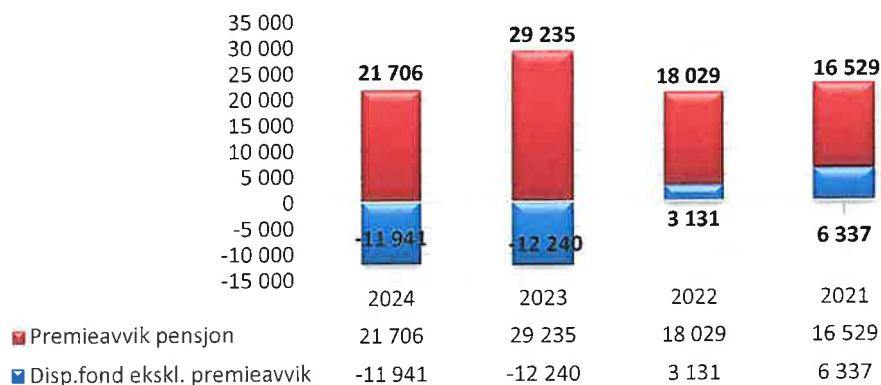

Tall i hele 1000.

Å bruke av disposisjonsfondet til ordinær drift er usunn økonomi, da fondet tappes fort. Disposisjonsfondet bør brukes til egenandel prosjekter, egenandel investering og uforutsette hendelser/utgifter. I fremtidige budsjett bør ikke disposisjonsfondet brukes til ordinær drift, man bør heller redusere utgiftene eller øke inntektene. Når disposisjonsfondet er tømt, blir det merforbruk, og klarer man ikke dekke merforbruket, så havner man på ROBEK.

Kommunen har et akkumulert premieavvik (framtidige pensjonsutgifter som vil belaste regnskapet utover ordinær premieøkning – utjevning over 7 år) på 21,7 mill.kr. Mange kommuner har vedtatt at disposisjonsfondet skal dekke dette, slik at man sikrer et jevnt tjenestenivå. Om vi trekker ut midler til dekning av premieavvik pensjon, så ser man at Flakstad kommune har minus på disposisjonsfondet.

Disposisjonsfond 2020 - 2024

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld anses å være det målet som gir best uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunens ordinære inntekter.

	2024	2023	2022	2021	2020
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	100,2 %	112,4 %	116,7 %	58,0 %	56,9 %

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter har gått litt ned fra 2022 til 2024, og det er ikke fordi netto lånegjeld har blitt lavere, men brutto driftsinntekter har økt.

Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, viser om kommunen har pådratt seg for stor renterisiko. Flakstad kommune har ikke vedtatt handlingsregel vedr. lånegjeld, men den bør ikke være over 100 % av brutto driftsinntekter. Vi binder opp nesten 8,7 % av driftsinntektene til kapitalutgifter (eks. formidlingslån Husbanken), og kommunen tar opp mer i lån enn man betaler i avdrag.

5. Årets resultat

Drift

Flakstad kommune har avlagt driftsregnskapet for 2024 i balanse pga. av de nye regnskapsreglene.

Årets budsjettavvik før strykninger	2 180 100
Strykning av overføring til investering (hele budsjett)	- 640 000
Bruk av disposisjonsfond (ikke budsjettert)	-1 540 100
Avvik	-

Vi har brukte mer enn budsjettert av disposisjonsfondet for å komme i balanse, og i tillegg måtte vi stryke overføringen fra drift til investering. Grunnen til strykningene (merforbruk) er økte lønnsutgifter helse pga. vakanser m.m., økte lønnsutgifter Flakstad barne- og ungdomsskole pga. enkeltvedtak, økte utgifter private barnehager m.m., bruk av konsulenter, samt lavere inntekt ressurskrevende tjenester pga. endring kriteriene.

Resultat på selvkost		Bruk av fond 2024	Fond pr. 31.12.24	Akk. underskudd 31.12.24
Feiing (underskudd)	-117 425	-	-	-400 853
Havner (overskudd)	93 678	-	2 232	-
Renovasjon (overskudd)	144 000	-	63 000	-
Slam (overskudd)	60 000	-	-	-20 000
	297 678	-	65 232	-20 000

Slam og renovasjon er det LAS Lofoten som ivaretar for kommunen.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

Det er andre året at det er underskudd på feiing, og underskuddet er kr. 400 853,-, så her må avgiftene økes en del. Ellers er det overskudd på renovasjon, slam og havner, men det står fremdeles et akkumulert underskudd på kr. 20 000,- på slam.

Akkumulert underskudd var-sektoren skal dekkes inn via avgiftene i løpet av 3 – 5 år. Kommunen har ikke vedtatt selvkost på vann og avløp, så underskuddet på disse områdene dekkes over drift. I 2024 utgjorde dette kr. 932 000,-.

Investering

Investeringsregnskapet ble avsluttet med udekket på kr. 294 418,-. Investeringsregnskapet besto av 4 investeringer, der 1 ikke er påbegynt, samt kjøp av aksjer og andeler.

Ansvar	Tall i hele kroner	Regnskap 2024	Revidert bud. 2024	Avvik
1937	Solhøgda bo- og behandlingssenter	2 499 472	3 575 000	-1 075 528
1943	Kallegård gnr. 29/112	11 549 451	18 725 000	-7 175 549
1950	Boligområde Ramberg	1 039 896	1 000 000	39 896
1983	VA - inspeksjonskamera/sonde	-	140 000	-140 000
	Investering i varige driftsmidler	15 088 819	23 440 000	-8 351 181
1901	Egenkapitaltilskudd KLP	489 092	500 000	-10 908
	Investering i aksjer og andeler	489 092	500 000	-10 908
	Sum investeringsutgift	15 577 911	23 940 000	-8 362 089

Det er brukt kr. 8 362 089,-, mindre enn budsjettet på investeringer, og det skyldes i hovedsak forskyvninger mellom 2024 og 2025. VA – inspeksjonskamera/sonde ble tatt i driftsregnskapet, da det kostet under kr. 100 000,-.

Følgende investeringer ovenfor er ikke ferdigstilt i 2024, og vil bli videreført i 2025:

- Kallegården
- Solhøgde bo- og behandlingssenter

Sum investeringsutgift er kr. 15 577 911,- i 2024. Av dette er kr. 12 152 321,- finansiert med lån - ca. 78 %, og resten er finansiert med momskompensasjon og salg av fast eiendom. Årsaken til udekket på kr. 294 418,- er at man ikke kan lånefinansiere egenkapitaltilskudd KLP, og siden vi måtte stryke overføringen fra drift, så ble det udekket. Dette kan evt. finansieres av ubundet investeringsfond i 2025.

6. Vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap

I henhold til kommuneloven § 14-7 pkt. b, så skal vi redegjøre for vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

1. Handlingsreglene – det var avvik på begge måltallene - netto driftsresultat og disposisjonsfond. Viser til kommentar under pkt. 4.

Andre avvik kommenteres under.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

Bevilgningsoversikt drift - § 5-4 1. ledd:

Vi har ca. 11,8 mill.kr. mer i generelle driftsinntekter, og det skyldes økt tilskudd bosetting av flyktninger (utgiftene er også økt). Netto finansutgifter er i henhold til budsjettet.

Vi har ikke overført budsjettert beløp fra drift til investering, pga. strykingsbestemmelsene. Vi har brukt ca. 1,5 mill.kr. av disposisjonsfondet som ikke var budsjettert, og det skyldes de nye regnskapsreglene, vi skal ikke avslutte med merforbruk. Avsetning og bruk av bundne fond er vanskelig å budsjettere, da man som regel ikke vet før årets slutt hva man må avsette m.m.

Bevilgningsoversikt drift - § 5-4 2. ledd:

Resultat- område		Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik
30	Rådmann	11 728 128	11 387 600	340 528
31	Service stab	6 271 192	6 106 718	164 474
32	Trossamfunn	1 552 008	1 552 000	8
33	Næring og utvikling	1 347 068	1 567 900	-220 832
34	Veg og trafikk - trafiksikkerhet	-447 073	-187 400	-259 673
35	Kultur	1 203 762	1 300 200	-96 438
40	Teknisk	12 152 329	13 531 600	-1 379 271
46	Selvkost	-831 744	-1 064 600	232 856
50	Drift helse og velferd	54 384 797	53 961 703	423 094
51	Forebygging og aktivitet (helse)	672 323	988 286	-315 963
52	Interkommunale samarbeid (helse)	287 801	280 000	7 801
53	NAV	3 054 722	2 606 600	448 122
60	Oppvekst	39 556 066	30 765 700	8 790 366
70	Fellesområdet	8 635 484	2 463 700	6 171 784
	Totalt	139 566 863	125 260 007	14 306 856

Det er avvik på pensjon på alle resultatområdene, da kommunen har brukt mer av premiefondet, enn det som var forutsatt i budsjettet. Kommunen har et såkalt «åpent» premiefond, og da brukes alt som tilføres fondet (avkastning m.m.) med en gang, og det gjør at pensjonskostnaden blir lavere på resultatområdene, men premieavviket (inntekt) blir også lavere (resultatområde 70), og det gjør det vanskelig å budsjettere rett på resultatområdene.

I tillegg føres det en del feil i forhold til hvor utgiftene er budsjettert, og det gjør det vanskelig å kommentere avvik (f.eks. lisenser, husleie osv.)

Årsakene til avvik mellom regnskap og budsjett er i hovedsak:

Resultatområde 30 – Rådmann – merforbruk på kr. 340 528,-

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 568 000,-.
- Det er brukt ca. kr. 280 000,- mindre til Lofotrådet og RKK Lofoten enn budsjettert, da de brukte prosjektmidler, slik at belastningen på kommunene ble lavere.
- Kommunens andel vedr opplæring internkontroll ble kr. 58 000,- høyere enn budsjettert.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

- Innleie konsulent økonomi, innleid hjelp fra økonomiavdeling Vågan kommune, samt overgang til ERP kommune var ikke budsjettert, ca. kr. 800 000,- (differanse lønn og honorar).
- Sentrale folkevalgte organ har et avvik på kr. 97 000,-, og årsaken er at godtgjørelser medlemmer utvalg (inkl. ordførergodtgjørelse) er for lavt budsjettert, samt politikeropplæringen.
- Arkiv Nordland og Documaster arkiv er ikke budsjettert, og det utgjør kr. 200 000,-.
- Det er brukt en del mer på juridisk bistand i løpet av 2024 enn budsjettert.

Resultatområde 31 – Service stab – merforbruk på kr. 164 474,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 288 000,-.
- Det er brukt ca. kr. 94 000,- mer enn budsjett i annonsering stillinger, samt at det er brukt mer på lisenser.
- Det var budsjettert med kr. 100 000,- i kompetansemidler, og her er det ikke brukt noe.
- Feievesen ble kr. 117 000,- dyrere enn budsjettert. Tjenesten er blitt dyrere, så kommunen bør øke avgiftene.
- På brann er det brukt kr. 267 000,- mer enn budsjettert. I september 2024 fikk vi faktura fra Moskenes kommune vedr. brannberedskap 2023.

Resultatområde 33 – næring og utvikling – mindreforbruk på kr. 220 832,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 93 000,-.
- Vi har mottatt tilskudd med kr. 94 000,- som ikke var budsjettert, bl.a. fra Bufdir – universell utforming.
- På kommunale næringsområder er det brukt kr. 145 600,- mindre enn budsjett. Årsaken er inntekter som ikke er budsjettert med – husleie Peyma og leie av areal til brakkerigg.
- Det er brukt ca. kr. 100 000,- mer på næringstilskudd, driftsutgifter næringsadm., og reiseliv, men dette er finansiert med fond som fremkommer i bevilgningsoversikt § 5-4 1. ledd.

Resultatområde 34 – Veg og trafikk - trafikksikkerhet – mindreforbruk på kr. -259 673,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 87 000,-.
- Driftsutgifter bil var budsjettert for lavt, og det var ikke budsjettert med lisenser dataprogrammer m.m. (PEZ saksbehandlingssystem).
- Vi har fått inn kr. 400 000,- mer i parkeringsbøter og parkeringsavgifter enn budsjettert.

Resultatområde 35 – Kultur – brukt mindre enn budsjett med kr. 96 438,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 24 000,-.
- Leie av idrettshallen ble lavere enn budsjett, da hallen ble ferdigstilt senere enn antatt i budsjettet.

Resultatområde 40 – Teknisk – brukt mindre enn budsjett med kr. 1 379 271,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 620 000,-. Netto lønnsutgifter er ca. kr. 400 000,- lavere enn budsjett (da er sykevikar medtatt).
- Det var budsjettert med kr. 150 000,- i kursavgifter/opplæringsutgifter, men det er brukt bare kr. 28 000,-.
- Det er inntektssvikt på husleie Solhøgda med kr. 150 000,-.
- Det er brukt kr. 222 000,- mer på framleieboliger, men her er inntektene ført på flyktningebudsjettet.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

- Det er inntektsført ca. kr. 527 000,- i sykepengesom ikke er budsjettet. Selvfølgelig er det økte vikarutgifter, men viser til kommentar ovenfor netto lønnsutgifter.
- Det er brukt ca. kr. 330 000,- mindre på vintervedlikehold (brøyting o.l.).
- Det er brukt kr. 191 000,- mindre enn budsjett på maskiner og utstyr.
- Det er inntektsført mer i festeavgift enn budsjettet.

Resultatområde 46 – Selvkost – overforbruk kr. 232 856,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 101 600,-.
- Kjøp av inspeksjonskamera/sonde var budsjettet i investering, men kostet under kr. 100 000,- og måtte føres i driftsregnskapet. Kostet kr. 90 000,-.
- Det er brukt mer enn budsjettet på konsulenter/kjøp av tjenester på vann og avløp.
- Det er inntektsført kr. 120 000,- mindre i vannavgift enn budsjettet.

Resultatområde 50 – Drift helse og velferd – overforbruk kr. 423 094,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør 4,7 mill.kr..
- Vi har inntektsført 1 mill.kr. mindre i tilskudd ressurskrevende tjenester, pga. endring i kriteriene.
- Legetjenesten er over budsjett, da man kun får dekket 6 G fra Nav i refusjon sykepenges/foreldrepenges. Legene har høyere lønn, og da blir det en utgift for kommunen.
- Psykisk helsevern har brukt ca. kr. 564 000,- mer enn budsjett, da man fikk et nytt tiltak.
- Økte lønnsutgifter Solhøgda, bl.a. pga. Norovirus og pasient med 1:1 bemanning i 3 mnd.
- Hjemmetjenesten har økte lønnsutgifter pga. vakanse i stillinger og ikke rekruttering. I tillegg er økte driftsutgifter på bil.

Resultatområde 51 – Forebygging og aktivitet (helse)– mindreforbruk på kr. 315 963,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 74 000,-.
- Frivillighetssentralen har fått økte inntekter med kr. 50 000,-.
- Friskus har brukt mindre enn budsjettet.
- Demensfyrtårn har fått mer i tilskudd enn budsjettet, selv om noe er avsatt til fond.

Resultatområde 53 – NAV – merforbruk med kr. 448 122,-.

- Skjenkegebyrer for 2024 er ikke fakturert.
- Det er utbetalt mer i økonomisk sosialhjelp enn det er budsjettet. Dette skyldes bl.a. at vi har tatt imot mange flyktninger – nødhjelp.
- Kvalifiseringsprogrammet – det har vært flere brukere enn det var budsjettet.

Resultatområde 60 – Oppvekst – merforbruk med kr. 8 790 366,-.

- «Bespargelse» pensjon utgjør kr. 601 600,-.
- Oppvekstadministrasjon er det en besparelse på gjesteelever, samt vi har inntektsført mer i sykepenges enn budsjettet.
- Flyktningetjenesten har et negativt avvik på kr. 8 500 000,-, da tilskudd bosetting (inntekt) ikke blir medtatt her. Det ligger i bevilgningsoversikt drift § 5-4 1. ledd. Dersom vi tar med inntekt, så har de et mindreforbruk på 2,1 mill.kr.
- Kulturskolen har brukt kr. 246 000,- mer enn budsjett.
- Flakstad barne- og ungdomsskole har brukt 1,1 mill.kr. mer enn budsjettet på lønn - sykepenges (eks. pensjon). Når det gjøres enkeltvedtak på elever, så blir det ikke gjort budsjettregulering.
- Det er brukt kr. 250 000,- mindre enn budsjettet på privatskoletilskudd.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

- PPT Lofoten ble kr. 100 000,- dyrere enn budsjettet.
- Det er brukt 1,05 mill.kr. mer på tilskudd private barnehager og barn som er i barnehager i andre kommuner.
- Napp oppvekst – barnehage ble det mindreforbruk på lønn på ca. kr. 200 000,-.
- Barnevern er det brukt kr. 856 000,- mindre enn budsjett.

Resultatområde 70 – fellesområde – merforbruk på kr. 6 171 784,-.

- Pga. bruk av premiefond KLP, så får vi økning i premieavvik (utgift) på nesten 6,5 mill.kr. Viser til «besparelse» på de andre resultatområdene. Og dette gjorde også at vi skulle betale mindre i arbeidsgiveravgift enn det som var ført i løpet av året, og det ble ført på dette resultatområdet. Dette utgjorde kr. 425 000,- (inntekt).
- Kr. 557 400,- av lønnsreserven er ikke brukt.
- Kr. 200 000,- mer i skatt og rammeoverføring.
- Vi har en tapsavsetning som er kr. 373 000,- høyere enn budsjett, og det skyldes usikkerhet rundt inntektsførte sykepenges.
- Re-taksering eiendomsskatt var ikke budsjettet med kr. 217 000,- samt av vi fikk lavere eiendomsskatt på kr. 254 000,-.

Bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2. ledd:

Det er brukt ca. 8,4 mill.kr mindre enn budsjettet på investeringer, og det skyldes i hovedsak forskyvninger mellom 2024 og 2025.

Taket på Solhøgda bo- og behandlingssenter vil bli ferdigstilt i 2025, så kr. 1 075 000,- på overføres.

Kallegård er det brukt ca. 7,2 mill.kr. mindre enn budsjettet. Det er avvik i fremdriften på prosjektet og budsjett. Kallegården skal være ferdig 20.04.25.

VA – inspeksjonskamera/sonde ble tatt i driftsregnskapet, da det kostet under kr. 100 000,-.

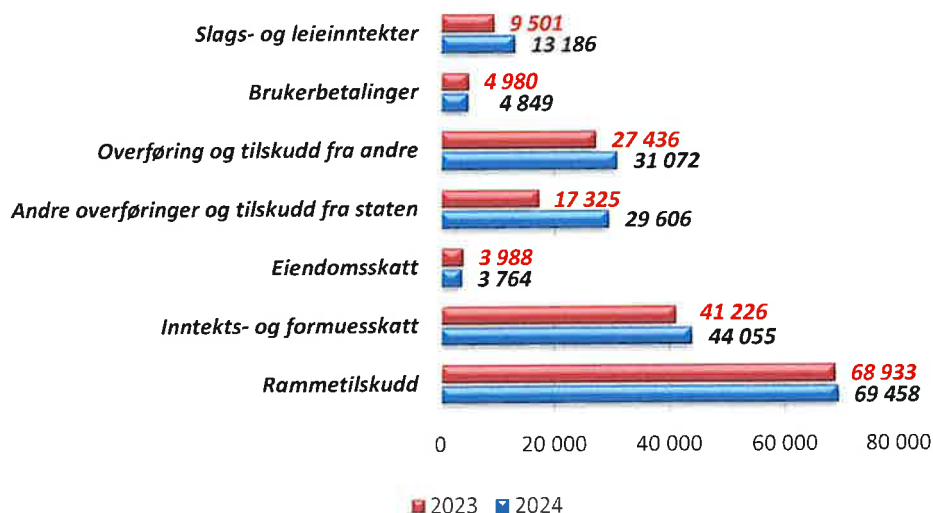
Avdrag på lån i Husbanken og innbetalte avdrag startlån skal være i balanse. Vi har avsatt kr. 294 418,- til fond, som skal innbetales ekstraordinært på lån i 2025. I 2024 er det lånt ut kr. 8 643 000,- i startlån.

Det er ikke overført noe fra drift til investering pga. strykingsbestemmelsene.

Økonomisk oversikt – drift (§ 5-6)

Driftsinntekter

Driftsinntekter 2023 - 2024

Totale driftsinntekter i 2024 var om lag 195 mill.kr., og dette er 22,6 mill.kr. mer enn i 2023, og 26,1 mill.kr. mer enn budsjettert i 2024. Dette skyldes økte frie inntekter (skatt og rammetilskudd), momskompensasjon, økt tilskudd flyktninger, tilskudd prosjekt legetjenesten, sykepengerefusjon, stui-midler 4,25 mill.kr. (kommer som utgift også), forsikringsoppgjør og økte refusjoner andre.

Som diagrammet over illustrerer er det fremdeles frie inntekter (skatt og rammetilskudd) som utgjør den største delen av kommunens inntekter. Vi fikk ca. kr. 200 000,- mer enn budsjettert. Til sammen utgjør disse postene 113,5 mill.kr. av kommunens inntekter – 57,9 %. Dette er 5,6 % lavere enn i 2023.

Andre overføringer og tilskudd fra staten er tilskudd fra havbruksfondet, tilskudd frivillighetssentralen, tilskudd legetjenesten og tilskudd bosetting flyktninger. Vi har fått 11,85 mill.kr. mer enn budsjett, og det er fordi vi fikk ca. 10,6 mill.kr. mer i tilskudd bosetting flyktninger og 1,2 mer i tilskudd legetjenesten.

Overføring og tilskudd fra andre er momskompensasjon, sykepengerefusjon, refusjoner fra staten, samt refusjoner andre. Vi har fått inn ca. 12,27 mill.kr. mer enn budsjettert. Momskompensasjon er ca. kr. 740 000,- høyere enn budsjettert, men det er tilsvarende på utgiftssiden. Vi har fått inn 4,9 mill.kr. mer i sykepenger (må ses i sammenheng med lønnsutgiftene), mer i refusjon fra andre (gjesteelever, ungdomslos, HOPP Flakstad m.m.). 4,25 mill.kr. i stui-midler, men de kommer på utgiftssiden, da de er utbetalt. Kr. 597 000,- i forsikringsoppgjør kunstgressbanen, men dette kostet mer. Tilskudd ressurskrevende brukere ble lavere enn budsjettert, da kriteriene endret seg.

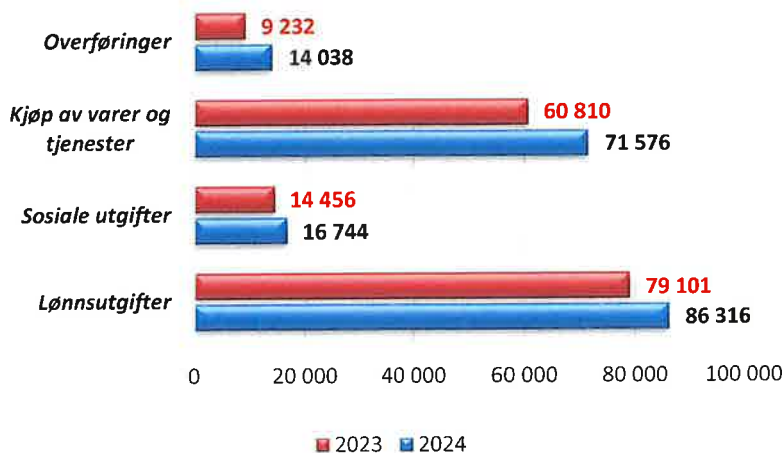
Brukerbetalinger er kr. 625 000,- høyere enn budsjettert, og det skyldes i hovedsak høyere vederlag sykehjem enn budsjettert.

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

Salgs- og leieinntekter er ca. 1,4 mill.kr. høyere enn budsjett. Avviket skyldes økte husleieinntekter med kr. 1 053 000,-, høyere inntekt parkeringsavgifter, parkeringsbøter og betaling for bruk av toalett.

Driftsutgifter

Driftsutgifter 2023 - 2024

Totale driftsutgifter var om lag 188,7 mill.kr. i 2024 (uten avskrivninger). Dette er en økning på 25,1 mill.kr. fra 2023 eller 15,3 %.

Lønn inkl. sosiale utgifter er ca. 10,6 mill.kr. høyere enn budsjett, og det må sees i sammenheng med økning i sykepengerefusjon (inntekt). I tillegg er det brukt kr. 4,2 mill.kr. mer i introduksjonsstønad og mer i fastlønn på flyktningetjenesten, og det må sees i sammenheng med økt tilskudd fra IMDI. Lønnsutgiftene inkl. sosiale utgifter utgjør ca. 54,6 % av kommunens driftsutgifter (eks. avskrivning) i 2024 (57,2 % i 2023).

Kjøp av varer og tjenester er 11,1 mill.kr. over budsjett, og det skyldes bl.a. økte utgifter flyktninger, matvarer Solhøgda, lederopplæring - internkontroll, annonsering ledige stillinger, reiseutgifter, strøm, husleie (må sees i sammenheng med inntekt), lisenser dataprogrammer m.m., overgang nytt økonomisystem, utgifter biler, vedlikehold kunstgressbanen(forsikringssak), vedlikehold veier, innleie konsulenter, kjøp av tjenester legetjenesten og NAV.

Overføringer og tilskudd til andre er ca. 6,9 mill.kr. høyere enn budsjett. Stui-midler 4,25 mill.kr. er utbetalt (jfr. inntekt), økt tapsavsetning, momskompensasjon (jfr. inntekt) og økte utgifter flyktningetjenesten (jfr. inntekt).

7. Finans

I henhold til finansreglementet skal det ved årets slutt legges frem en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Likviditet

Kommunen har all ledig likviditet plassert i bank.

	31.12.	31.08.	30.04.	01.01.
Likviditet hittil i år:				
Saldo hovedbankforbindelse	25 179 845	21 876 567	20 726 491	34 225 323
- skattetrekk	-3 146 685	-3 662 267	-3 690 457	-2 982 476
- bundne fond	-2 234 297	-2 630 684	-2 995 225	-3 165 225
- bundne investeringsfond	-338 227	-687 000	-687 000	-687 000
Samlet kortsiktig likviditet	19 460 636	14 896 616	13 353 809	27 390 622
Avkastning likviditet:				
Avkastning	1 321 245	546 478	177 586	-
Innskudd med tidsbinding	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen

Likviditeten er ikke veldig god, når vi vet at vi har bokført 21,1 mill.kr. som ubrukte lånemidler. Det er stor fare for at vi må ha kassekreditt i løpet av kort tid. Avkastningen på innskuddslikviditet vurderes som tilfredsstillende ut i fra rådende markedsforhold, og de mulighetene som finansreglementet gir til å disponere ledig likviditet. Vi har all ledig likviditet plassert i Sparebanken.

Gjeld

I henhold til finansreglementet pkt. 7.5 pkt. 2 skal kommunen ha minimum 25 % av gjeldsporteføljen på fastrente.

Ved slutten av 2024 har 51,49 % av låneporteføljen fastrente. Dersom vi får 1 % renteøkning på lånene uten binding (uten startlån), så vil det bety ca. kr. 750 000,- i økte renter pr. år. Det er 2 lån der fastrenta utløper i 2025, og det betyr økte renteutgifter, da fastrenta er 1,11 % og 1,16 % på disse lånene.

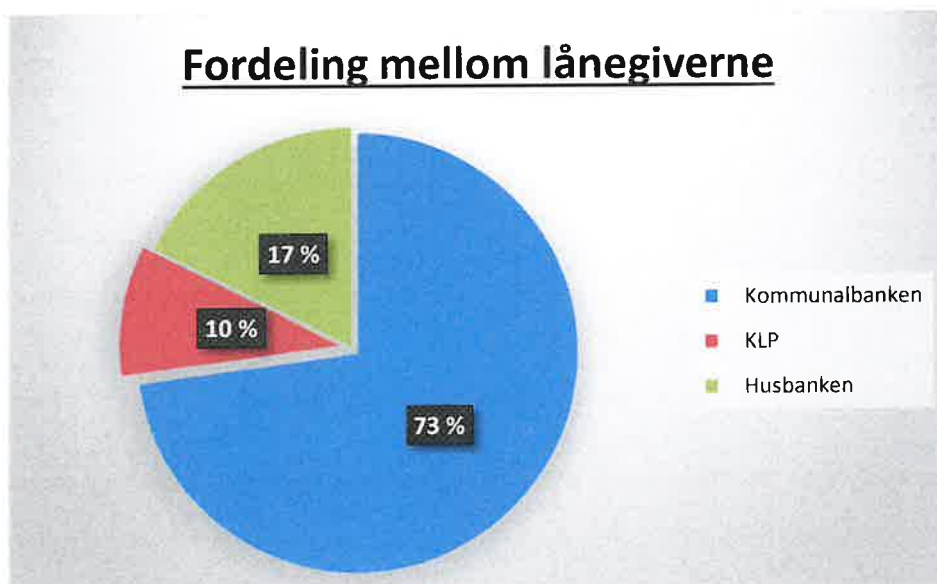
Nye låneopptak 2024:

✓ KLP kr. 13 700 000,-

Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

	31.12.	31.08.	30.04.	01.01.
<i>Sammensetning av lån:</i>				
Kommunalbanken	172 174 861	179 729 911	182 949 623	185 166 923
KLP	22 700 000	9 125 000	9 250 000	9 250 000
Husbanken - Napp barnehage/leilighet	1 519 472	1 532 128	1 563 217	1 569 963
Husbanken	40 009 074	40 279 066	40 595 656	41 031 488
Ikke betalte avdrag - krav minste avdrag	-	-	-1 061 962	-1 061 962
Samlet langsiktig gjeld	236 403 407	230 666 105	233 296 534	235 956 412
<i>Rentebetingelser:</i>				
Lån med flytende rente	114 685 447	107 876 305	108 484 644	109 434 772
Lån med fast rente	121 717 960	122 789 800	124 811 890	126 521 640
Andel flytende/fast rente	51,49 %	53,23 %	53,50 %	53,62 %
Belastet renteutgift fra 01.01. til	9 708 585	7 654 002	3 933 055	-
<i>Andre parametre:</i>				
Største enkelt lån i porteføljen	91 200 000	91 200 000	92 400 000	93 600 000

Vi har et grønt lån i Kommunalbanken på kr. 91 200 000,-, og det betyr at det er en rentereduksjon på 0,1 %.

Langsiktig lånegjeld er økt med ca. kr. 447 000,- fra 2023 til 2024. Lån til videreutlån (Husbanken) er redusert med ca. 1 mill.kr., mens annen lånegjeld økte med ca. 1,45 mill.kr. Vi har betalt 12,2 mill.kr. i avdrag på lånegjeld egne investeringer og ca. 1 mill.kr. på lån til videreutlån. Det optimale er at betalte avdrag på lån er høyere enn nye låneopptak pr. år, for da vil lånegjelden reduseres.

Det har ikke vært noen endringer av styringsrenten i 2024, selv om rentemarkedet forventet det. I tillegg er det stor usikkerhet om hva som vil skje i 2025 – renta kan svinge begge veiene. En renteøkning vil påvirke handlefriheten til Flakstad kommune ytterligere, i tillegg til at fastrenteavtalen på 2 lån opphører i 2025.

8. Likestilling og mangfold

Kommunen er pålagt å redegjøre for likestilling og mangfold, og for tiltak som er iverksatt og/eller planlagt iverksatt. Kommunen skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling og mot diskriminering innen egen virksomhet. Det er viktig å sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, kulturell bakgrunn, seksuell legning m.m.

Kommunestyret vedtok i sak 109/22 plan for likestilling, mangfold og mot diskriminering. Det er 4 fokusområder med tilhørende tiltak; rekruttering, arbeidsgiverpolitikk, utviklings- og karrieremuligheter, samt beskyttelse mot trakassering og diskriminering.

Flakstad kommune har i likhet med de fleste andre kommuner, et stort flertall av kvinnelige ansatte. Dette skyldes at kommunes virksomhet i stor grad består av kvinnedominerte yrker, spesielt innenfor helse- og omsorgstjenesten. Flakstad kommune har ansatte med ulike minoritets- og/eller innvandrerbakgrunn.

Flakstad kommune har 150 ansatte (faste ansatte og «faste» vikarer), herav 123 kvinner og 27 menn.

9. Etikk

Målet med etiske retningslinjer er å skape en felles plattform for kommunen. Etiske retningslinjer sier noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres.

En høy etisk standard i kommunal virksomhet legger grunnlaget for tillit fra innbyggerne.

De etiske retningslinjene har være revidert og gjennomarbeidet i avdelingene, og vil bli vedtatt i kommunestyret i løpet av våren 2025.

10. Internkontroll

I tråd med kommuneloven § 25-2 skal rådmannen rapportere en gang i året på internkontroll. Det gjøres gjennom eget punkt i årsberetningen.

Flakstad kommune jobber kontinuerlig med oppdateringer i internkontrollsystemet Compilo. I Compilo ligger alle reglementer, prosedyrer, rutiner og planer for alle virksomheter. Det er både avvik- og ROS-modul. Alle ansatte i Flakstad kommune har fått mulighet til opplæring i dette systemet. Det er meldt inn 65 avvik i 2024.

Statlige tilsyn i Flakstad kommune i 2024

Statsforvalter i Nordland 13.01.22 – 08.07.24: Tema for tilsynet er elevenes utbytte av opplæringen. I forbindelse med ny opplæringslov 01.08.24, avsluttet Statsforvalteren tilsynssaken, med varsel om at Statsforvalteren kan komme tilbake med tilsyn på senere tidspunkt, basert på oppdatert risikovurdering.

Statsforvalteren i Nordland og helsetilsynet 14.02. – mai 2024: Digitalt tilsyn. Tema er kommunens folkehelsearbeid. Ingen brudd eller pålegg.

Arbeidstilsynet 06.05. – 23.09.24: Digitalt tilsyn. Tema for tilsynet er om Flakstad kommune følger kravene i arbeidsmiljøregelverket. Hovedtema:

- Hvordan Flakstad kommune gjennomfører nødvendig kontroll med lønns- og arbeidsvilkår i inngåtte kontrakter.
- Innholdet i utlysning/konkurransesgrunnlag og kontrakter knyttet til lønns- og arbeidsvilkår m.v.

Flakstad kommune fikk 3 pålegg:

1. Pålegg – offentlig oppdragsgiver – krav til opplysninger i kunngjøringer eller konkurransegrunnlag.
2. Pålegg – offentlig oppdragsgiver – kontraktvilkår.
3. Pålegg – offentlig oppdragsgiver – kontroll.

Påleggene er oppfylt og lukket 23.09.24.

Statsforvalteren i Nordland 14.06. – 04.11.24: Brevtilsyn. Tema for tilsyn er Flakstad kommune som forsøplingsmyndighet. Flakstad kommune fikk ett avvik og to anmerkninger.

1. Avvik – kommunen mangler skriftlige rutiner for saksbehandling av forsøplingssaker.
2. Anmerkning – kommunen kan ikke dokumentere at de har gjennomført en skriftlig risikovurdering av sin myndighetsutøvelse.
3. Anmerkning – kommunens informasjon om avfallshåndtering og forsøpling på nettsidene er ikke tilstrekkelig.

Avvik og anmerkninger ble avsluttet fra Statsforvalterens siden den 04.11.24.

11. Sykefravær

Flakstad kommune er IA-bedrift. IA er forkortelsen for «et inkluderende arbeidsliv», og stammer fra intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, som er inngått mellom partene i arbeidslivet og regjeringen. Avtalens hovedmål er å gi plass til alle som kan og vil arbeide.

Fra 2019 gjelder IA hele arbeidslivet, og det er satt to nasjonale målsetninger. Sykefraværet skal reduseres med 10 % sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018 og frafallet skal reduseres.

Vi har tatt ut statistikk i lønssystemet som inneholder både legemeldte sykefravær og egenmelding.

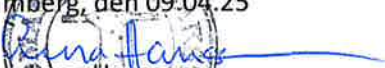
Årsberetning 2024 – Flakstad kommune

	2024	2023	2022	2021	2020
1. kvartal	16,2 %	7,9 %	13,6 %	14,2 %	12,7 %
2. kvartal	12,6 %	12,3 %	8,7 %	12,0 %	8,3 %
3. kvartal	10,5 %	12,9 %	5,9 %	12,0 %	9,9 %
4. kvartal	10,2 %	13,6 %	9,2 %	13,2 %	14,9 %
Hele året	12,4 %	11,7 %	9,4 %	12,9 %	11,5 %

Sykefraværet i Flakstad kommune har økt en del fra 2022 til 2024, men der er en nedgang de 2 siste kvartalene i 2024.

Flakstad kommune har oppfølgingsplan for de som er sykemeldt. Vi ser tegn på at vi har en del eldre arbeidstakere som har jobbet med belastning over flere år, og vi arbeider med å kartlegge muskel- og skjelettbelastninger. Denne kartleggingen blir fullført i 2025.

Ramberg, den 09.04.25

Lena Hansson
rådmann

